

1945. március 23. Az első fák, a mandula és a barack ilyenkor már virágoznak. A Balaton-felvidéki Litéren is kibontották már hamvas virágaikat? Rövidesen Gyümölcsoltó Boldogasszony. „Szokatlanul enyhe, verőfényes napok következtek” – olvasható Oross István helyi plébános néhány héttel később született leírásában. A Vogl-féle gazdaság kastélyának kertjében bunkert ástak, ahogyan sok helyütt a háború alatt. A gazdaság egy éve már a közeli hadiüzem, a fűzfői Nitrokémiai Ipartelepek Rt. tulajdona. A front elérte Litért, „a lakosság bunkerekbe bújt. Magdiék a kastély udvarán ástott óvóhelyen töltötték a március 22-ről 23-ra virradó éjszakát. Magdin kívül négy asszony és néhány gyermek volt együtt. Napközben fel-felmentek a szomszéd gazdasági udvarba, hogy megetessék az állatokat. Szünetelt a lövöldözés. Magdi fogta magát, s meglátogatta a falu másik felében lakó betegét. Magára hagyott asszony volt, igen félt. Magdi vigasztalta...

A nap többi részét az óvóhelyen töltötte. Szótlanul ült a lejárati lépcsőjén. Gyermekruhákat varrogatott szegényeinek... motorbiciklin két fegyveres jelent meg. Az óvóhely lejáratahoz tartottak. Az asszonyok itt tartózkodtak, hogy ne kelljen egész nap a sötét pincében lenniük. A katonák nem tántorogtak ugyan, de a szesz érezhető volt rajtuk. Mustrálgatták az asszonyokat... Az egyik lement a lépcsőig, s Magdit küldte az óvóhely belsejébe... engedelmeskedett, de két kezét kabátja zsebébe csúsztatta. Bal zsebében szokott olvasója lenni, jobb zsebében a kis olló, amellyel napközben varrogatott... Néhány másodperc idegfeszítő csönd, aztán egy tompa lövés, majd Magdi megjelent az ajtóban egyedül. Fejéről lecsúszott a főkötő... Az ajtóban álló szomszéd lányt átölelte és küldte kifelé. – Annuska, meneküljön, mert magán lesz a sor! Én már meghalok. – Édesanyjának és a többieknek is szólt: – Menjenek, édesanyám, innen! Én most már meghalok. – Ő maga is felment az udvarra. Közben az óvóhely hátsó kijáratánál dühtől felindult arccal előjött támadója. Szeme alatt egy karcolásból vér szivárgott. Így vette el kedvét Magdi az erkölcstelen merénylettől. Pisztolyából löni kezdett. A második lövésnél Magdi két karját az ég felé emelte, majd összezárta, mint mise közben a pap, s megrendült hangon így kiáltott: – Uram, Királyom, végy magadhoz!”

A bunkernak ma már nincs nyoma. A kastély református általános iskola. Gyerekek hintáznak, csúszdéznek, szaladgálnak az óraközi szünetben. Arcukon egyszerű, felszabadult érzések. A remélt szép jövő.

„1927 szeptemberében egy apró kis leánykát vezet édesanyja a tanító bácsihoz. Nevét vidáman, bátran mondja, amikor kérdezik. – Bódi Mária Magdolna vagyok. – A nagyobbacska gyerekek összecsapják a kezüket: – Nahát, ilyen kicsi elsős! Alig látszik ki a földből!”

2012-től működünk református iskolaként – mondja Kisantal Tibor igazgató. – „Már azt megelőzően tudatosan ápoltuk Magdi emlékét.” Rendszeresen érkeznek zarándokok. „Nagy szeretettel fogadjuk őket. Itt halad keresztül a Via Margaritarum, amely Mátraverebélyt köti össze Mariazellel. A gyalogos zarándokok útba ejtik Bódi Mária Magdolna vértanúságának helyszínét.”

A gyerekek Magdi halálának évfordulóját követően, a hétfői áhítat keretében elmélkedést tartanak az életéről. Mindenki Magdinak nevezi a munkáslányt, aki huszonnegyedik életévében járt 1945-ben. Mintha személyes ismerős lenne, közvetlenség fűz hozzá. „Mi, reformátusok is nagy példának látjuk az életét. Ahogyan a gyerekekkel, a fiatalokkal foglalkozott, számunkra is fontos üzenet.”

Halála helyszínén emlékkő. „A gyerekek olykor körbeállják, kérdezgetnek... Mi, tanárok beszélünk nekik róla.” Az emlékkő mellé izzó vörös termést hozó bokrot ültetett 2005-ben Paskai László bíboros, Seregély István és Márfi Gyula érsek.

Az egyszerű család leánygyermeké Szigligeten született, néhány év múlva a család Köveskálon telepedett le. Magdi itt végezte el a hat elemi. „Kezd használható segítség lenni otthon. Míg édesanyja a szomszédban dolgozik, rábízzák lassan a takarítást, főzést.”

Csengőszó, folytatódik a tanítás. A nyolcadikos katolikusok hittanórára mennek. Hujber Ferencné hitoktató huszonhárom éve oktatja a diákokat. „Ugyanazokon a helyeken tanítok, ahol egykor Magdi is hittant oktatott, többek között Papkeszin, Vilonyán, Litéren és Fűzfőn.”

1934 januárjában a Fűzfőhöz tartozó Mámapuszta bérlőjénél vállal háztartási, akkoriban úgy mondták, cselédmunkát Magdi édesanyja. Odaköltöznek. „Köveskálon buzgó, jó gyerek volt Magdi. Mámapusztán észreveszik, hogy sokat imádkozik.”

A nyolcadikosokat kérdelem, milyenek szeretnének lenni felnőttkorukban, mondjuk huszonnégy évesen? Nem sokat gondolkodnak. „Szeretnék egy szép családot... szeretném, ha jövőbeli énem megmaradna olyannak, mint amilyen most vagyok: jókedvű, vidám.” Egy másik vallomás: „Tisztelettudó, kedves, segítőkész. A gyerekeken is szeretnék segíteni.”

„Gazdájuk felesége, ha elutazott, Magdit szokta átkérni dajkaságra gyermekei mellé” – olvassuk az életrajzban.

S tovább pattannak az önjellemzések: „Becsületes, jószívú, gondoskodó, okos, megfontolt.”

Magdiról ezt jegyezte föl Oross István plébános: „Észrevétlenül vezetője lesz a 6-7 iskolásból álló gyermekifjúságnak. Elviszi őket a templomba. A hívek csak úgy emlegetik, hogy megjött Bódi Magdi és családja.”

A mai diákok vallomásaiból kirajzolódik – szándékosan nem említem nekik Magdi nevét, nehogy befolyásoljam ezzel őket –, Magdihoz szeretnék hasonlítani. Hiszen ez a leány nem volt rendkívüli, az élet tiszta, őszinte rendjét követte. S amikor a diákokat édesanyjuk jellemzésére kérem, megint csak olyan vonásokat írnak, amelyek Magdira illenek. Igen, a nagyság nem a rendkívüliségben rejlik, hanem abban, ami minden ember sajátja – jobbik énjében. Mi, katolikusok úgy mondjuk: krisztusi énjében.

Szécsi Ferenc Balatonfüzfő mellett Litér és további három település plébánosa. „Magdi kultusza mindig elevenen élt itt, de mivel szovjet katona lőtte le, a háború után csak rövid ideig lehetett nyilvánosan tisztelni őt. Ez idő alatt lefolytatták a boldoggáavatási eljárás egyházmegyei szakaszát. Mindszenty József veszprémi püspök kezdeményezte, majd Bánáss László püspök fejezte be.”

Folytatom Magdi élettörténetének olvasását. „Szívének fájó seb volt, hogy szüleit Istentől oly eltávolodva látta. Édesanyja jólelkű asszony volt, imádkozott is, de szentségekhez nem járult. Édesapja sohasem kapott vallásos nevelést. Még a Miatyánkot sem tudta. Figyelmeztetés, kérések nem sokat használt. Magdi szorongó szívvel látta ezt.” Szülei érdekében magánfogadalmakkal fordult az irgalmas Istenhez.

A boldoggá avatást elindító iratok – köztük Oross István plébános feljegyzései – „elkallódtak” az idők folyamán, s csak 2011-ben talált rá az eredeti dokumentumokra a plébánia rendezése során Nagy Károly atya, a veszprémi székesegyház plébánosa.

„A legépelt anyagok 1948 után eltűntek – mondja Szécsi Ferenc atya. – Nem lelték nyomukat az állambiztonsági levéltárban sem 1990 után. Galambos Miklós zalaegerszegi apátplébános az 1950-es években a veszprémi börtönbe került, s az egyetem építésén dolgozott rabként. A börtönben hallott először Magdiról. Kiszabadulása után fölkereste a vértanú leány családját, s összegyűjtött minden rá vonatkozó anyagot. Akkor még éltek a közvetlen tanúk.

Ezek alapján – Oross plébános anyagát is fölhasználva – írta meg Bódi Magdi életét. Írógépen néhány példányban lemásolta, az egyiket átadta Badalik Bertalan veszprémi püspöknek. Egyik nap a bajuszos püspök (az Állami Egyházügyi Hivatal püspökségre helyezett embere) belépett a főpásztor dolgozószobájába, s közölte, ezt az anyagot keresi. A püspök elhárította érdeklődését, mire az állam embere odalépett Badalik Bertalan íróasztalához, kihúzta a megfelelő fiókot, s felmutatta a gépelt példányt: Erről van szó! S már vitte is.”

Magdi úgy gondolta, a szerzetesi hivatás az ő útja. Ezt azonban megghiúsították a körülmények, többek között az, hogy iratok hiányában szülei nem házasodhattak össze. „Magdi számára ez tragédiát jelentett. Nem lehetett apáca, ellenben ettől kezdve gyakran vágta a fejéhez a szerzetességre vonatkozó erős jelzőket. Egy alkalommal hirtelen vihar támadt, s a csirkék kint maradtak, Magdi nem találta őket. – Persze, inkább imádkoztál megint! – szölt a hazasiető Bódiné éppen a lányához. Ez a megjegyzés szíven találta Magdit. Nem törődve a szakadó záporral, zsákot tett a fejére védelméül, s a legnagyobb vihar közepette megkereste és bevitte a csirkéket.”

Bódi Magdi sírjához a gyilkosság után mindjárt járni kezdtek az emberek – mondja Ferenc atya. „Életszentség hírében állt, ha vértanúsága után Mindszenty püspök máris elrendelte a boldoggáavatási folyamat megindítását!”

Később titokban jártak a sírjához, mindig volt friss virág rajta. „A jelentősebb kultusz tíz évvel ezelőtt kezdődött el – folytatja a plébános atya. – Magdi kisugárzását igazolja, hogy amikor a szemináriumban találkoztam az életéről szóló könyvvel, ránéztem, s azt gondoltam: ez valamilyen csöpögős írás lehet, nem érdekel. Később az Úristen éppen ide hozott, s hallva az itt élők személyes emlékeit, kézbe vettem ugyanazt a könyvet. És megragadott az élete.”

1939. november 6-án Magdi jelentkezett a fűzfő-gyártelepi Nitrokémia Rt. felvételi irodájában, s a gyár kötelékébe lépett. Betöltötte tizennyolcadik életévét. „Már nem a vézna, félénk kislány többé, hanem kenyérkereső, mint a többi munkáslány ebben a korban.”

Szécsi Ferenc atya a veszprémi Szaléziániummal közösen – ahol ezekben a hetekben Magdi életét bemutató kiállítás tekinthető meg – háromnapos kerékpáros zarándoklatot szervez április 16-tól 18-ig, amikor Litéren, a vértanúság helyszínén, az iskolaudvaron 11 órakor szentmisét mutat be Erdő Péter bíboros. A kerékpárosok „végigjárják Magdi életének helyszíneit Szigligettől Litérig. Ez hetven kilométer, s ő hetven éve vált vértanúvá. Kocsival vagy autóbusszal is végig lehet járni, de azért gondoltam kerékpáros zarándoklatra, mert Magdi attribútuma a kerékpár volt. Azzal közlekedett

mindenfelé. Mámapusztáról kerékpárral jött templomba, azzal ment hittant tanítani, s ugyanúgy a gyárba is.”

Seregély István nyugalmazott egri érsek hosszú ideje szorgalmazza Bódi Mária Magdolna boldoggá avatását. Életrajzát több nyelvre lefordíttatta. „Ami tőlem tellett, adtam, ami tőlem tellett, írtam”, mondja. „Amikor Magdi életét adta női becsületének megvédéséért, én gimnazista voltam Miskolcon. A szemináriumban hallottam róla először. Minden nehézség ellenére személyes fogadalmával meg tudta őrizni ártatlanságát úgy, hogy ugyanakkor az életszentség és az imádságos élet magaslatára emelkedett. Elnöke vagyok annak a kuratóriumnak, amely igyekszik előteremteni az egyházmegyei eljárás anyagi hátterét. Emberi számítás szerint a boldoggáavatási anyag még idén Rómába kerül.

Márfi Gyula veszprémi érsek jóvoltából újra megindulhatott Bódi Mária Magdolna boldoggá avatása. „Figyelmeztetésül arra – folytatja Seregély érsek –, hogy amit az emberek nem becsültek, azt az Úristen kitüntette a vértanúság koronájával, amelyre senki nem áhítozik, mert nem biztos, hogy megállná a helyét. Ő megállta a helyét. Védekezésével tanúsította, hogy nem akarta odaadni az életét. Bízom abban, hogy ennyi esztendő után, bár Bódi Mária Magdolna élete kevés nyilvánosságot kapott, mégiscsak oltárra kerülhet egy prolejárány.”